

Månadsrapport

Maj 2021

Stadsledningskontoret
721 87 Västerås
021-39 00 00 • www.vasteras.se

Maria Lindblom Lundh
021-391193 • @vasteras.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Omvärlden och påverkan i Västerås stad	3
Coronas påverkan på ekonomin i Västerås stad	4
Sjukfrånvaro	5
Befolkningsutveckling	5
Ekonomisk utveckling	5
Resultat per maj	5
Prognos 2021	6
Investeringar.....	8
Nämndernas resultat och prognos	8
Finansiella rapporter.....	12
Resultaträkning.....	12
Utfall per nämnd.....	13
Investeringar.....	14
Bilaga.....	14

Sammanfattning

Årets prognos 326 mnkr (budget 72 mnkr)

därav verksamhetens prognos 208 mnkr (budget -6 mnkr)

därav prognos finansnetto 118 mnkr (budget 78 mnkr)

Årets investeringsprognos 1 548 mnkr (budget 1 576 mnkr)

- Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning +207 mnkr
- Reavlisationsvinster +97 mnkr
- Nämndernas prognos -68 mnkr

Omvärlden och påverkan i Västerås stad

Tillväxtutsikterna ser starka ut och OECD höjde nyligen sin prognos för globalt BNP från 5,6 till 5,8 % för 2021. I Sverige spår bedömare att BNP-tillväxten i år kan komma att stiga med 4,5 %.

Långa räntor är stabila och huvudscenariot är fortfarande att styrräntan kommer att ligga kvar på 0 % till början av 2024 i enlighet med Riksbankens kommunikation. Inflationsutfallen i Sverige har sannolikt toppat och de närmaste åren spås svensk inflation ligga runt 1 %.

Smittspridningen av Covid-19 och antalet patienter i slutenvård minskar nu kraftigt. Samtidigt konstateras ett ökat antal fall av den så kallade Deltavarianten, som tros ha en ökad spridningsförmåga. Ökad övervakning av virusvarianten och skärpta regler i berörda regioner gör dock att återgången till en mer normal situation i samhället inte påverkas. Regeringen har därför inlett avvecklingen av restriktionerna i fem steg i dialog med Folkhälsomyndigheten genom en samlad bedömning av smittläget, belastningen i sjukvården och vaccinationsgraden. Första steget, som inleddes 1 juni, är ett högre tak för allmänna sammankomster och att serveringsställens tillåtna öppettider förlängs till 22.30.

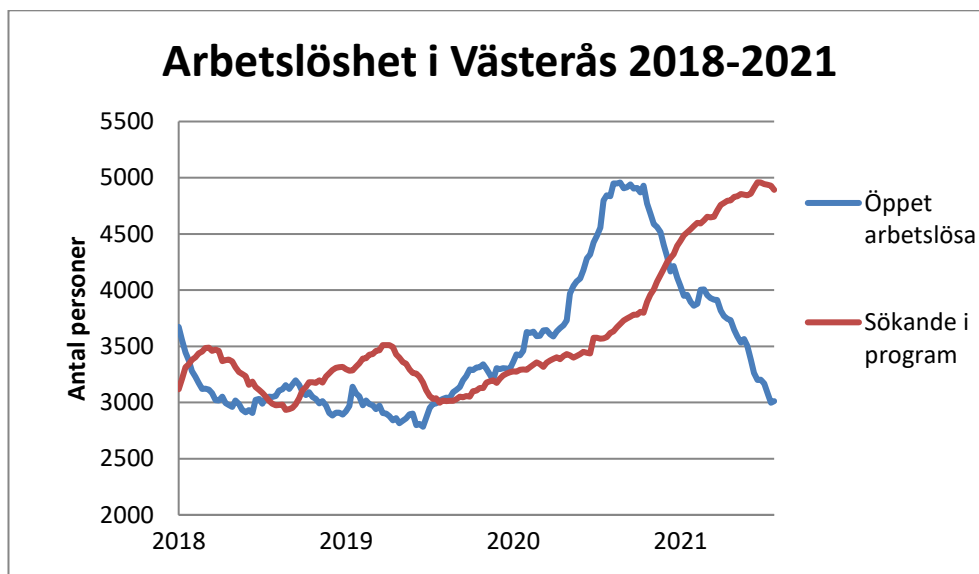
51 % av de över 18 år har fått minst en vaccindos mot Covid-19 och mer än en fjärdedel är vaccinerad med två doser i riket. Västerås har ungefär samma täckning. Vaccinationstäckningen ökar också bland utrikes födda, vilket är viktigt för att förhindra större lokala utbrott.

På arbetsmarknaden fortsätter den öppna arbetslösheten att sjunka i Västerås som i slutet av maj omfattade cirka 3 000 personer. För de i arbetsmarknadsprogram har ökningen stannat upp. Totalt är arbetslösheten under 8 000 personer 31 maj. Det innebär en öppen arbetslöshet på 3,8 % i Västerås jämfört med 3,6 % i

2021-06-16

riket och totalt 10,0 % i Västerås och 8,0 % i riket. 54 % av de öppet arbetslösa i Västerås och 66 % av de i program är utlandsfödda, huvudsakligen utom Europa.

Till och med maj har i år över 14 399 personer varslats, varav drygt 5 % av dessa i Västmanland.

Diagrammet visar att den öppna arbetslösheten minskar, medan de i program är kvar på en hög nivå.

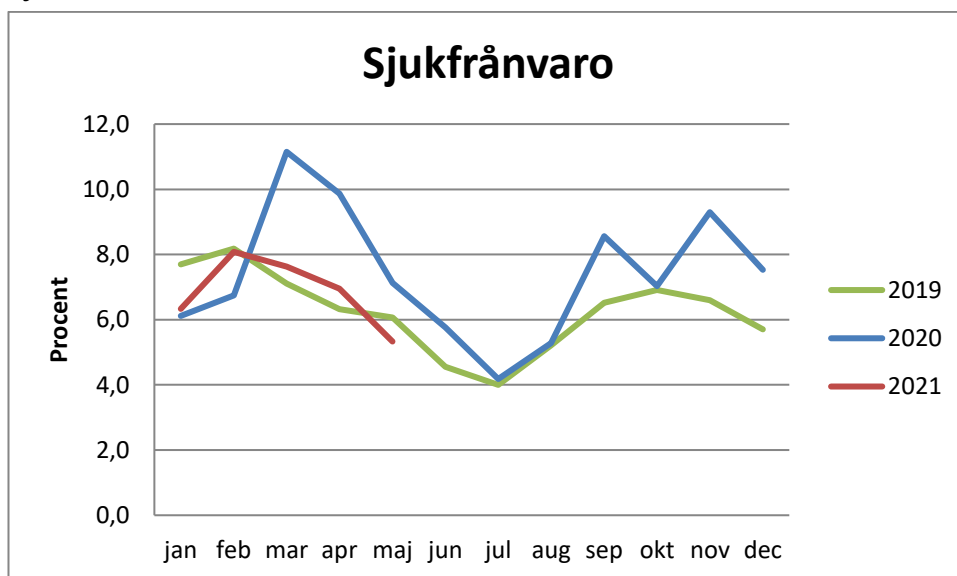
Coronas påverkan på ekonomin i Västerås stad

Ersättning för ökade sjuklönekostnader gäller till och med juni. För januari till maj har Västerås stad erhållit 23 mnkr som är bokade till verksamheterna i proportion till utbetalade sjuklöner.

Effekter Corona, prognos 2021	Mnkr
Intäktsbortfall uthyrning, tillstånd, avgifter	-18
Ökade kostnader sjuklöner, löner	-24
Ökade kostnader köpt verksamhet	-4
Ökade kostnader ekonomiskt bistånd	-8
Ökade kostnader lokaltrafik	-21
Ökade kostnader hygien, lokaler, övrigt	-8
Minskade kostnader lägre verksamhet	6
Ersättning sjuklöner	23
Övriga intäkter	13
Total effekt Västerås stad	-42

Nämndernas prognos över Coronas påverkan summerar till en negativ effekt med 42 mnkr för 2021. Prognosen bygger på en återgång under hösten till ett mer normalt läge. Stora poster som prognosticeras är intäktsbortfall för idrottslokaler, ökade kostnader för ekonomiskt bistånd samt merkostnader för vikarier, sjukvårdskostnader och andra kostnader.

Sjukfrånvaro

Rapporterad sjukfrånvaro i Västerås stad ligger på en nivå liknande den 2019. Att pandemin pågår syns alltså inte på den totala sjukfrånvaron i år. Den senaste månaden är inte komplett då det alltid är en eftersläpning i sjukanmätningarna varför det ännu inte går att säga så mycket om frånvaron i maj.

Befolkningsutveckling

Befolkningsprognosen från Statsticon för 2021-12-31 uppdaterades i mars till 157 219 för Västerås, vilket är något lägre än förra årets prognos för 2021. Prognosen innebär en ökning med 1 668 mot antal invånare 2020-12-31. I april 2021 var invånartalet 155 955. Vid linjär beräkning innebär det cirka 450 färre personer än årets prognos.

Ekonomisk utveckling

Resultat per maj

Resultatet för perioden januari till maj är ett överskott på 450 mnkr. 111 mnkr beror på högre skatter och generella statsbidrag. Det gäller justeringsposter för skatteprognosen främst för 2020, samt halva det generella statsbidraget på 15 mnkr som Västerås stad får för skolsatsningen. Intäkterna för perioden är 250 mnkr högre än budget, vilket delvis kan förklaras av statsbidrag för

2021-06-16

sjuklönersättningar och att satsningen för äldreomsorgen är utbetalat men inte periodiserat som budgetposten, men även exploateringsintäkter och realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar. På kostnadssidan är utfallet 25 mnkr högre än budget, huvudsakligen beroende på högre köp av verksamhet inom individ- och familjenämnden.

Stadens finansnetto var 132 mnkr för perioden, jämfört med budget för perioden på 33 mnkr. Avvikelsen består huvudsakligen i finansiella realisationsvinster, men även lägre räntekostnader.

Ökningen av aktieallokeringen i stadens tillgångsportföljer fortsätter stegvis och per 2021-05-31 var aktieandelen för stadens pensionsportfölj 61 %. I likviditetsportföljen var andelen aktier 26 %. Efterfrågan på stadens värdepapper är god och kreditmarginaler är attraktiva.

S&P Global Ratings bekräftade den 4:e juni stadens kreditbetyg AAA med negativa utsikter.

Prognos 2021

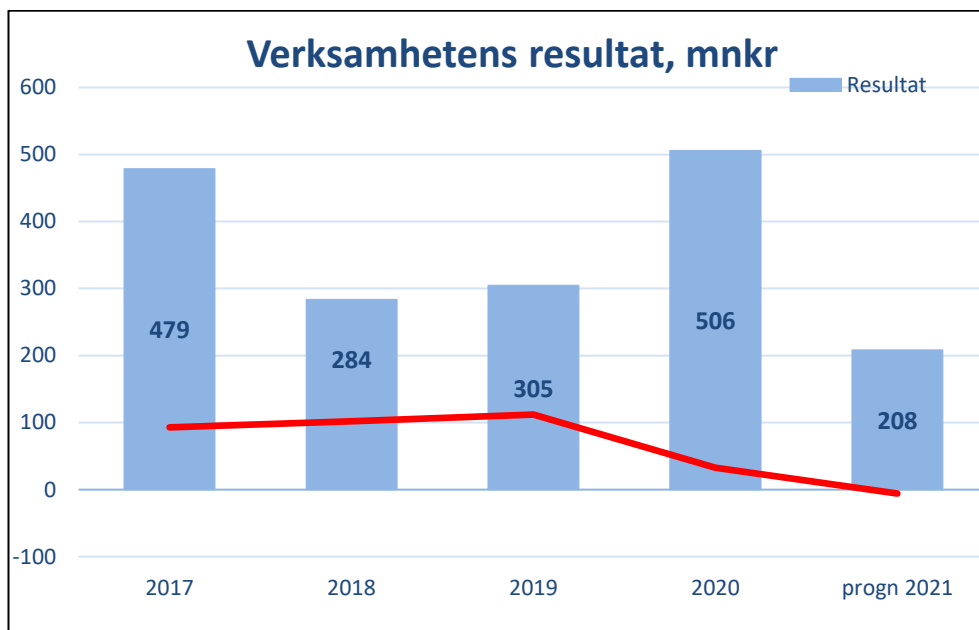
RESULTATRÄKNING, MNKR	Årsbudget	2021	
		Prognos	Avvikelse
Verksamhetens resultat*	-36	82	118
Realisationsvinster	0	96	96
Exploatering	30	30	0
Verksamhetens resultat	-6	208	214
Finansnetto	78	118	39
Årets resultat	72	326	254
* exkl realisationsvinster och exploatering			

Årsprognosen för Västerås stad är ett överskott om 326 mnkr, att jämföra med årets budget på 72 mnkr.

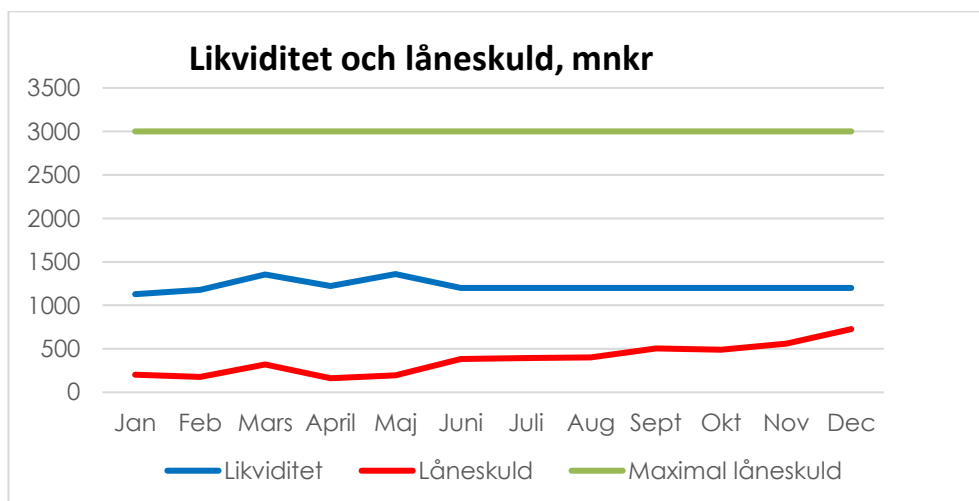
Budgetavvikelsen är 254 mnkr. Högre beräknade skatteintäkter och generella statsbidrag för året ingår i prognosen ingår med 207 mnkr.

Realisationsvinsterna är 97 mnkr, huvudsakligen från försäljning av tomträtter. Realisationsvinster vid aktie- och fondförsäljning med 38 mnkr ingår i finansnettot.

Ersättningen för högre sjuklönekostnader till 30 juni ingår i prognosen.

Verksamhetens resultat

Prognosen för verksamhetens resultat, resultatet före finansposter, är ett överskott med 208 mnkr. Resultatet är 214 mnkr högre än årets budget på -6 mnkr. Att prognosen är positiv beror främst på högre skatteintäkter (+187 mnkr). På intäktsidan finns även icke budgeterade statsbidrag för corona för sjuklöner och högre återbetalning av ekonomiskt bistånd men minskade intäkter för uthyrning. Kostnaderna avviker negativt för skyddsplaceringar för personer utsatta för våld i nära relationer samt familjehemsplaceringar av barn och unga inom individ- och familjevården och för kollektivtrafiken.

Likviditet och låneskuld

I enlighet med årsplan 2021 så beräknas likviditeten ligga på ca 1,2 mdkr under året. Västerås stad kommer därmed börja låna för att finansiera investeringarna och prognosen är att låneskulden kommer uppgå till ca 0,7 mdkr vid årets slut, vilket är bättre än budget. Resultatprognosen är betydligt bättre än budget och är orsaken till minskat lånebehov.

Investeringar

Investeringsutfallet per maj är 253 mnkr, vilket är 22 % av årets budget på 1 576 mnkr, men prognosen är ändå att 93 % kommer att genomföras av årets ram. Mindre justeringar har gjorts främst inom fastighetsinvesteringar som nu har en prognos på högre genomförandegrad än budget.

Det pågår flera större investeringar. Mälarparksskolan och Äldreboende Öster Mälarstrand beräknas vara klara innan sommaren. Nybyggnation av Irstaskolan etapp 2 och muddring, byggnation av magasin och upplagsytor i hamnen och en ny Björnöbro pågår under hela året. Större ombyggnationer pågår också på Rudbeckianska skolan, Brandthovdaskolan och Blåsboskolan.

Brandthovda förskola och Barkarövägens gruppbostad är färdigställda, och verksamheterna har flyttat in. Nybyggnation av Hallonvägens gruppbostad och återuppbyggnad av Fredrikbergsbadet har startats.

Prognosen för årets investeringar är justerad till 1 548 mnkr, nära årets budget. Förändringen mot april beror på inköp av fastigheter från Mimer. I de flesta fall är totalkostnaden för projekten oförändrad, med vissa förskjutningar i tid. Vissa projekt har kommit längre så att kostnader tagits redan 2020 och vissa ser ut att bli försenade så att kostnader kommer att uppkomma 2022 istället. En förändrad totalkostnad finns på Fredriksbergsbadet, som bedöms bli dyrare än kalkylen, samt renovering på Elba, som blir billigare.

Nämndernas resultat och prognos

Nämnderna har en sammanlagd prognos på ett underskott om -68 mnkr, exklusive realisationsvinster om 97 mnkr. Underskott bedöms i individ- och familjenämnden, tekniska nämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och nämnden för idrott, fritid och förebyggande.

Individ- och familjenämnden har en prognos på ett underskott på -47 mnkr, varav +10 mnkr för flyktingmottagning.

Verksamhetsområde barn och ungdom har fortsatt den största avvikelseposten men årsprognosen förbättrades per maj med 3 mnkr till -34 mnkr mot april. Förbättringen består främst i en minskning av antalet HVB-placerade ungdomar till förmån för mindre kostsamma placeringsformer som stödboende och konsulentstödda familjehem. Omfördelning från konsulentstödda familjehem till egna går långsammare och prognosen för familjehem försämrades därmed något. Familjehem står för det största underskottet inom barn och ungdom, -23 mnkr.

2021-06-16

Exklusive ekonomiskt bistånd har verksamhetsområde vuxen en årsprognos på -20 mnkr, vilket är en försämring mot april med 1 mnkr. Antalet skyddsplacerade personer utsatta för våld i nära relation har inledningsvis varit högre än budgeterat, i maj 33 personer mot budgeterat 22. Placeringar enligt LVM (tvångsvård för personer med missbruk) har också legat högre än budget, men dessa kommer successivt kunna vårdas i öppna former. Förvaltningen har framgångsrikt växlat över från externt köpt öppenvård till att arbeta mer med interna lösningar. Växlingen har inneburit en kvalitetshöjning samtidigt som den också är kostnadseffektiv. I maj fanns 14 placeringar i externt köpt öppenvård att jämföra med 60 för två år sedan.

Prognosen för ekonomiskt bistånd är -6 mnkr. De 60 praktikplatserna för välfärdsjobb har inte kunnat fyllas under pandemin till mer än drygt hälften. Antalet hushåll som erhåller ekonomiskt bistånd bedöms öka med 4 % jämfört med 2020. Pandemins utveckling kommer att vara avgörande för kostnadsutvecklingen av ekonomiskt bistånd, då den påverkar arbetsmarknaden och därmed möjligheten till självförsörjning.

Centrala effektiviseringsåtgärder berör nämnden med en förbättring på 3 mnkr mot budget.

Individ- och familjenämnden fortsätter att jobba med sin handlingsplan för att nå ekonomi i balans på sikt. Det rör sig om ett fortsatt aktivt arbete med att ge personer med missbruk vård i öppna former, att få skyddsbehövande personer att komma ifrån skyddade boenden så fort det är möjligt utifrån dennes säkerhet, att arbeta aktivt med att sänka det totala antalet familjehemsplaceringar, men även att öka andelen egna familjehem. Samarbetet fortsätter med arbetsmarknadsenheterna för att skapa vägar mot självförsörjning istället för behov av ekonomiskt bistånd.

Äldrenämndens prognos är ett överskott på 8 mnkr. Resultatet för perioden är ett positivt överskott på 29 mnkr beroende på en lågt nyttjad reserv för coronarelaterade kostnader, statsbidrag för corona från 2020 och 2021, samt lägre aktivitetsnivå bland annat.

Prognosöverskottet finns inom beställarverksamheten. På plussidan finns en buffert mot corona, personalpolitisk satsning och bostadsanpassning, medan ett större minus bedöms för hemvården där antalet utförda timmar ökar, (hemtjänst -12 mnkr och hemsjukvård -6 mnkr).

Egenregin har en prognos nära noll totalt, men obalanser i kostnadsstruktur och timkostnader högre än ersättningen gör att hemvården har en prognos på -8 mnkr.

Nämnden för personer med funktionsnedsättning har en prognos på +11 mnkr. Periodens resultat på +15 mnkr kan framförallt förklaras av lägre kostnader än vad som budgeterats för perioden inom verksamhetsområdena "Insatser med stöd av LSS" och "Stöd i ordinärt boende". Inom egenregin har fortsatta pågående rationaliseringar fått effekt liksom att coronapandemin har en fortsatt

2021-06-16

kostnadsdämpande påverkan på ekonomin. Ett överskott har uppstått i perioden genom fortsatt ersättning för sjuklönekostnader för samtlig personal, samt tillskottet för jämlika löner.

Prognosen för beställarsidan är totalt +3 mnkr. I prognosen ingår ett överskott för korttidsboende på +3 mnkr, liksom för de köpta placeringarna för barn och unga inom LSS om +2 mnkr. Köpta placeringar för vuxna har en prognos på -3 mnkr. Prognosen för egenregiverksamheten pekar på ett överskott om +8 mnkr och avser lägre personalkostnader. En osäkerhetsfaktor och en försämrad prognos jämfört med budget är stöd i ordinärt boende, främst boendestöd. Fler privata aktörer lämnar marknaden och kunderna kan behöva tas om hand av förvaltningens egenregi som då behöver bemanna upp för att kunna ta emot fler.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande har en prognos för året på -8 mnkr. Huvudsakligen beror underskottet på ekonomiska konsekvenser av corona. Det är på intäktssidan för idrottsanläggningar som coronapandemin innebär en stor negativ effekt och prognosen för området är -9 mnkr. Hela föreningsstödet kommer att användas, inklusive det tillskott på 5 mnkr som beviljats av kommunstyrelsen för att stötta idrottsföreningarna. Fritid och förebyggande har en prognos på överskott med 2 mnkr beroende på lägre verksamhetskostnader under pandemin.

Tekniska nämndens prognos är -26 mnkr. Resultat för perioden är ett överskott på 9 mnkr, varav egenregin -12 mnkr. Många av nämndens aktiviteter kräver frostfrihet, varför intensiteten ökar från maj. Kostnaderna för vinterväghållning understiger periodbudgeten och är tillsammans med övrig gatuverksamhet orsak till det stora periodöverskottet.

Huvudorsaken till den negativa prognosen beror på ett troligt scenario där Regionen kommer att begära ersättning för uteblivna intäkter för busstrafiken på grund av pandemin. För färdtjänst och omsorgsresor är prognosen det omvända liksom för 2020, en minskad efterfrågan och överskott mot budget. En ökning börjar dock synas för färdtjänstresorna igen. Ett underskott beräknas för parkeringsintäkter liksom för markupplåtelser, där nämnden tagit ett beslut om avgiftsfria markupplåtelser för torghandel, uteserveringar och försäljning av varor utanför butiker även under 2021.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har en prognos för året på -9 mnkr. Minskat elevtal, preliminär underskottskompensation och ökade kostnader för skolskjutsar innebär för tilldelningsekonomin en prognos på -4 mnkr. Underskottet inom den kommunala gymnasieskolan beräknas till -5 mnkr. En orsak är att ett budgeterat statsbidrag för att utveckla IM inte erhålls, vilket påverkar Hahrska och Carlforsska gymnasiet. Dessutom påverkar lägre elevvolym, framförallt på Carlforsska IM, ekonomin negativt.

Grundskolenämnden har ett positiv utfall för perioden på 18 mnkr, men en prognos för året på noll. I utfallet finns den tillfälliga statliga förstärkningen för att

2021-06-16

motverka konsekvenserna av Coronapandemin liksom 2021 års lönesatsning för mer jämställda löner och ersättning för sjuklönekostnader.
För tilldelningsekonomin tas effekten av färre elever i förskoleklass till år 9 ut av fler elever i särskolan och färre elever i fritidshem mot lägre avgiftsintäkter och högre kostnader för skolskjutsar än budgeterat. Statsbidraget för mildring av Corona kommer att nyttjas av den kommunala utföraren genom högre bemanning, särskilda utvecklingsinsatser och insatser för att mildra konsekvenser av kunskapsresultaten till följd av pandemin.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

Resultaträkning, mnkr	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Årsbudget	Prognos	Prognos- avvikelse
Intäkter	1 074	822	252	1 952	2 106	155
Kostnader	-4 607	-4 583	-24	-10 622	-10 777	-155
Avskrivningar	-156	-168	12	-414	-406	8
Verksamhetens nettokostnader	-3 688	-3 928	240	-9 084	-9 077	8
Skatteintäkter	3 142	3 041	101	7 299	7 487	187
Generella bidrag och utjämning	750	741	9	1 779	1 798	19
Verksamhetens resultat	205	-146	351	-6	208	214
Finansiella intäkter	168	75	93	179	214	35
Finansiella kostnader	-35	-42	7	-101	-97	4
Resultat	337	-114	451	72	326	254

Utfall per nämnd

Nämnder, mnkr	Avvikelse		Prognos avvikelse	Varav corona
	perioden	Prognos		
Äldrenämnd	29	-1 729	8	-1
Grundskolenämnd	18	-2 133	0	0
Teknisk nämnd	4	-495	-26	-25
Förskolenämnd	3	-1 026	0	0
Fastighetsnämnd	13	-1	-1	-2
Fastighetsnämnd exploatering	0	30	0	
Fastighetsnämnd reavinster	96	96	96	
Kommunstyrelse	2	-212	3	0
Individ- och familjenämnd	-23	-941	-47	-8
Nämnden för idrott, fritid och förebyggande	4	-296	-8	-7
Byggnadsnämnd	2	-29	0	
Miljö- och konsumentnämnd	2	-22	0	
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	15	-873	11	-2
Överförmyndarnämnd	-1	-15	0	
Kulturnämnden	3	-203	0	0
Skultuna kommundelsnämnd	5	-123	2	0
Utbildnings- och arbetsmarknad	3	-911	-9	3
Valnämnd	-2	-6	0	
Kommunrevision	0	-5	0	
Totalt nettoresultat nämnder	172	-8 894	29	-42
Centrala poster	75	-182	-21	
Verksamhetens nettokostnader	248	-9 077	8	-42

Resultatet per maj visar en avvikelse mot budget på nämnderna med +74 mnkr, exklusive realisationsvinster. Prognosen är en budgetavvikelse på -68 mnkr exklusive realisationsvinster i fastighetsnämnd och övriga nämnder.

Exklusive effekter av Corona är det individ- och familjenämnden och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden som har en större negativ prognos.

Investeringar

	Utfall perioden	Budget 2021	Prognos 2021
Investeringar, Västerås stad			
Fastigheter - förskola	3	100	53
Fastigheter - grundskola	90	369	255
Fastigheter - gymnasiet	18	34	39
Boenden (äldreboenden)	88	112	135
Idrottsfastigheter	2	36	41
Energiinvesteringar fastigheter	2	25	15
Hamnen	29	105	114
Hamnen, externa hyresgäster	49	59	83
Exploateringsinvesteringar	6	145	138
Mälarporten	12	67	16
Övriga fastighetsinvesteringar	16	56	237
Fastighetsnämnden totalt	316	1 108	1 126
Infrastruktur ordinarie	4	122	119
Infrastruktur strategisk	21	152	136
Tekniska nämnden totalt	25	274	255
Övriga nämnder	13	195	168
Totala investeringar	353	1 577	1 548

Årets prognos är justerad till 1 548 mnkr, nära årets budget. De flesta projektens totalkostnad är oförändrad. Förändringarna beror på huvudsakligen på tidsförskjutningar till 2022.

Bilaga

Finansrapporten per maj biläggs.